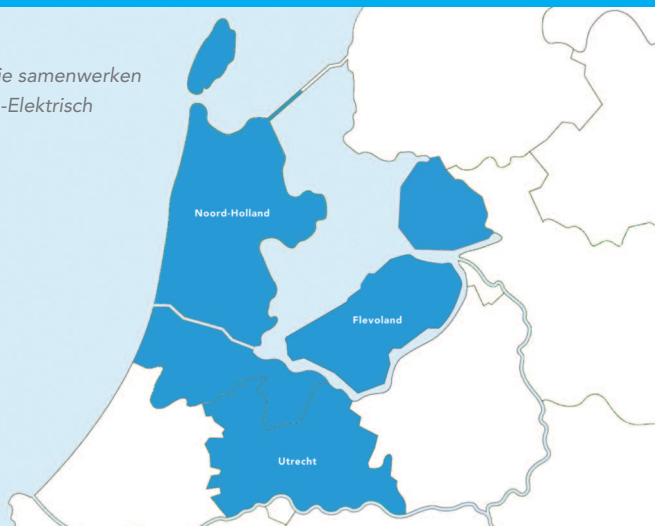

Provincies die samenwerken
binnen MRA-Elektrisch

MRA-Elektrisch is een samenwerkingsproject van de overheden in de provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht. Doel is het stimuleren van elektrisch vervoer om daarmee beleidsdoelen rond luchtkwaliteit en klimaat te realiseren. Sinds 2012 ondersteunt het projectbureau het elektrisch rijden door het plaatsen en beheren van laadinfrastructuur in gemeenten. Ook is het bureau initiator en aanjager van projecten met elektrische voertuigen. In deze monitor informeren wij u graag over de laatste ontwikkelingen.

• Feestelijke bijeenkomst: 20.000 nieuwe laadpunten

20.000 nieuwe openbare oplaadpunten. Daarmee brengen de provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht het elektrisch rijden in Nederland in een nieuwe fase. MRA-Elektrisch markeerde deze mijlpaal op 20 januari 2020 met een feestelijke bijeenkomst. Minister Stientje van Veldhoven (Milieu en Wonen) en Pierre Clasquin (Vice President van Total) kwamen graag naar een plek waar eerder (reis)historie werd geschreven: restaurant 1e Klas op Amsterdam Centraal.

De 20.000 laadpunten komen er dankzij een gezamenlijke aanbesteding die MRA-E deed namens gemeenten in de drie provincies.

*Stientje van Veldhoven
(minister voor Milieu en Wonen),
gedeputeerde Jan de Reus,
Provincie Flevoland) en
gedeputeerde Edward Stigter
(Provincie Noord-Holland)*

Nog voor de confetti kon neerdwarrelen, uitte de minister al haar lof over de samenwerking.

Die levert veel slagkracht op, hard nodig voor een succesvolle uitrol van het openbare laadnetwerk. "Heel inspirerend om te zien dat er zulke sterke samenwerkingsverbanden zijn ontstaan", sprak Van Veldhoven. "Ik ben ook met andere regio's aan de slag voor laadpunten. Elektrisch rijden wordt het nieuwe normaal. Dat betekent dat je je auto net zo makkelijk moet kunnen laden als je mobiele telefoon."

Gedeputeerde Huib van Essen, Provincie Utrecht (links),
Gedeputeerde Jan de Reus, Provincie Flevoland en
dagvoorzitter Pauline de Wilde

Pierre Clasquin, Vice President, Total

Voor een beter klimaat en gezonde lucht

De gezamenlijke aanbesteding was de achtste die MRA-E organiseerde, maar niet eerder was deze zo groot. De megaorder toont de wil van de circa 70 betrokken gemeenten om, in het belang van een beter klimaat en gezonde lucht, samen werk te maken van het elektrisch rijden. “Wij zorgen dat die laadpalen er komen en maken het elektrisch rijden mogelijk”, aldus Edward Stigter, gedeputeerde van de provincie Noord-Holland. Samen met collega-gedeputeerden Huib van Essen (provincie Utrecht) en Jan de Reus (Flevoland) gaf hij het feestelijke startschot. Wethouder Gerard Slegers (Zaanstad) vertegenwoordigde als vicevoorzitter de Vervoerregio Amsterdam en Olivier van Parys (managing director) Total Nederland. Ze koppelden vijf stekkers aan elkaar waarna er een luide knal klonk en er een gouden confettiregen neerdaalde.

Stientje van Veldhoven, Minister voor Milieu en Wonen

De gedeputeerden van provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht, wethouder Gerard Slegers (vicevoorzitter, Vervoerregio Amsterdam) en Olivier van Parys (managing director, Total Nederland)

Maarten Linnenkamp, projectmanager MRA-Elektrisch

E-auto's gaan rijden op lokaal opgewekte zonne-energie

Sterke inzet op innovatie

Met de samenwerking besparen de gemeenten zich veel werk, terwijl de omvang van de nieuwe concessie ervoor zorgt dat zij het aantal laadpalen de komende tijd probleemloos kunnen opschroeven. Total, die onder de merknaam PitPoint de laadpalen gaat leveren en exploiteren, kon hierdoor een scherpe bieding doen. Maarten Linnenkamp, projectmanager van MRA-E: "Er is gezocht naar een partij die geschikt is om de verwachte opschaling én de gewenste innovatie met ons te realiseren."

Innovatief is bijvoorbeeld de manier waarop het elektrisch rijden wordt gekoppeld aan de energietransitie. Specifiek voor het laadnetwerk legt Total zonneparken en zonnedaken aan. Uiteindelijk zal meer dan 90% van de stroom afkomstig zijn van lokale producenten of nieuwe lokale opwek in eigen beheer, wat overeenkomt met zo'n 44 voetbalvelden aan zonnedaken. Tegelijkertijd wordt meer ingezet op slim laden: vooral laden tijdens daluren zodat het elektriciteitsnet niet overbelast wordt en op momenten dat er veel duurzame energie beschikbaar is. Dit koppelt het elektrisch rijden nog sterker aan de energietransitie en brengt de realisatie van milieu- en klimaatdoelen nog sneller dichterbij.

Meer service voor de e-rijder

Voor de e-rijder is het prettig dat er veel aandacht is voor de dienstverlening. Denk aan prijstransparantie en een goede informatievoorziening. Waar staan de laadpalen en wat kost het om te laden? Ook gemeenten hechten hier veel waarde aan, net als aan een snelle plaatsing van de laadpaal. Die kwaliteitscriteria zijn in de uitvraag meegenomen. Zo krijgen e-rijders via een QR-code direct de actuele laadprijs, terwijl de mogelijkheid om te betalen met een creditcard het laden voor bijvoorbeeld toeristen makkelijk maakt.

MRA-E gaat ervaring opdoen met geclusterd laden

• Locatiescan voor rijden op zonnestroom

MRA-Elektrisch en Total (PitPoint) werken samen met gemeenten in de provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht aan de aanleg van openbare laadpunten voor elektrische auto's. Die laadpunten kunnen nu worden voorzien van lokaal opgewekte zonne-energie.

Heeft u als gemeente kleine percelen van twee tot drie hectare, die niet worden gebruikt, die geen courante bestemming hebben of om andere redenen kunnen worden benut als zonneweide? Dan komt Total (PitPoint) graag met u in contact, om vrijblijvend de mogelijkheden met u te onderzoeken. Vul hiervoor het [formulier](#) in. Hiermee kunt u bijdragen aan uw Regionale Energie Strategie en het verduurzamen van de mobiliteit in uw gemeente.

• EU-subsidie toegekend: twee projecten rond elektrisch laden van start

MRA-Elektrisch doet mee met het ambitieuze Europese [INCIT-EV](#). Binnen dit project zetten 33 partners uit acht landen vooral in op het gebruik van innovatieve laadsystemen en de ontwikkeling van de bijbehorende businessmodellen. INCIT-EV gaat vier jaar lopen. De Europese Unie trekt er 15 miljoen euro subsidie voor uit.

De opzet van INCIT-EV is gericht op eenvoudig en gebruikersvriendelijk laden. Partners zijn vooraanstaande ondernemingen als Renault Groupe en PSA-Peugeot, innovatieve Nederlandse bedrijven als GreenFlux, We Drive Solar en PitPoint (sinds kort Total) en Europese steden als Parijs, Zaragoza en Turijn. Via MRA-E kan Nederland profiteren van de kennis en ervaring die in dit project wordt opgedaan, bijvoorbeeld met dynamisch inductieladen in Parijs. Hierbij worden voertuigen al rijdend draadloos opgeladen door oplaadplaten in het wegdek.

Geclusterd slim laden

Zelf gaat MRA-E ervaring opdoen met geclusterd laden. Dat is een innovatieve manier van slim laden, waarbij grote aantallen laadpalen met ICT-toepassingen kunnen worden aangestuurd als één grote buffer. Dit biedt netbeheerders een extra mogelijkheid om de stabiliteit van het elektriciteitsnetwerk te handhaven. Netbeheerders werken nu al samen met grote spelers op het net die flexibiliteit kunnen bieden: veel stroom afnemen als het stroomaanbod groot is, en juist weinig als het aanbod klein is. Geclusterd laden kan die flexibiliteit ook bieden, door hier per laadpaal een zeer klein vermogen voor te reserveren. De individuele elektrische rijder merkt hier niets van, terwijl alle laadpalen samen wél een grote buffer opleveren. Omdat een sterke samenwerking met de netbeheerders bepalend is voor het succes van dit project, roept MRA-E hen op om mee te doen en hiermee te experimenteren.

Meer aandacht voor uitrol laadinfrastructuur op (semi-)privaat terrein

Gedeelde laadsystemen

Binnen INCIT-EV gaat MRA-E ook technische en financiële modellen ontwikkelen voor laadsystemen op (semi-)privaat terrein. Denk aan laadpunten in parkeergarages bij bedrijven en in garages onder appartementencomplexen. Dat stelt (toekomstige) elektrische rijders in staat om te laden waar ze nu al parkeren. Dat deze parkeerplekken worden verhuurd of gedeeld eigendom zijn, zoals in veel appartementencomplexen, is nu nog een bottleneck. Bewoners die als eerste elektrisch gaan rijden en een laadpunt willen, krijgen hiervoor nog zelden toestemming van hun VvE. Meestal zijn de financiële middelen van de VvE beperkt en is men niet bereid voor die eerste elektrische rijder forse investeringen te doen.

Nu voor de aanleg van publieke laadpunten een soepel proces is ingericht, besteedt MRA-E graag meer aandacht aan de uitrol van laadinfrastructuur op (semi-)privaat terrein. Dat is een logische volgende stap, want met alleen publieke laadpalen komen we er niet. De uitdaging is een model te ontwikkelen dat de drempel om de eerste elektrische rijders te faciliteren zo klein mogelijk maakt. Wachten tot de meerderheid elektrisch wil gaan rijden is geen optie, want dat zou de ontwikkeling van het elektrisch rijden afremmen. MRA-E maakt een stappenplan en gaat VvE's, bedrijven en gemeenten uitnodigen om mee te doen.

• Duurzaam Waterland verwelkomt 250ste deelnemer

Bloemen en 250 euro rijtegoed! Afgelopen december verwelkomde het elektrisch autodeelproject van Stichting Duurzaam Waterland de 250ste (en 251ste) deelnemer. Het echtpaar Koopman schreef zich in om te gaan autodelen. Reden voor een feestje.

Bij vier feestelijk versierde deelauto's van de Stichting Duurzaam Waterland sprak wethouder Astrid van de Weijenberg de 250ste (en 251ste) deelnemer toe. Ze overhandigde hen een grote bos bloemen en een voucher voor 250 euro rijtegoed. Het echtpaar stond letterlijk in het zonnetje. Bij weliswaar een koude wind.

Overstappen op elektrisch rijden

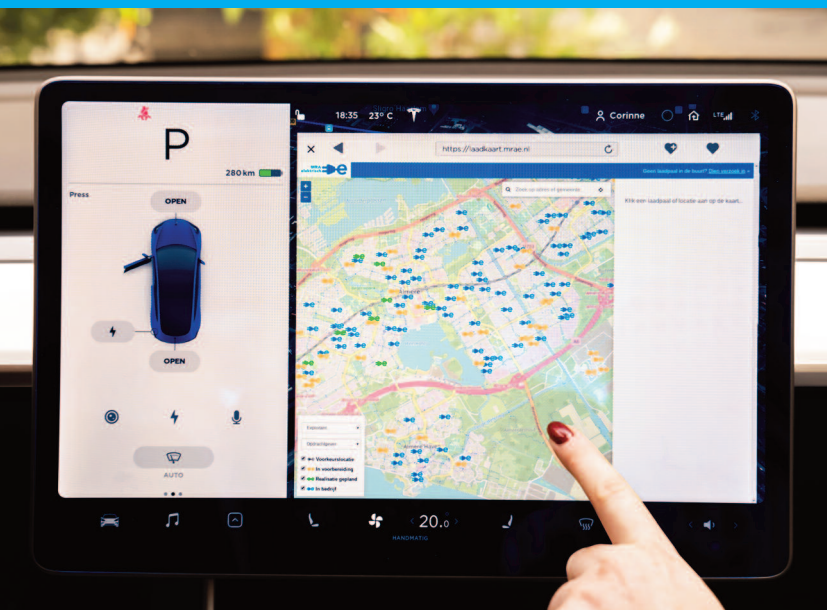
Het gepensioneerde echtpaar deed hun tweede auto de deur uit. Maar mevrouw Koopman wilde wel de vrijheid behouden om regelmatig bij de kinderen op bezoek te gaan. Met een elektrische deelauto van de stichting kan dat. Toen ze op de feestelijke dag haar eerste autorit in een elektrische auto maakte, was ze meteen enthousiast.

Wethouder Astrid van de Weijenberg verwelkomt de 250ste deelnemer van het autodeelproject van Stichting Duurzaam Waterland

*Indienen van een laadpaalverzoek.
Hoe gaat dat in zijn werk?*

Stichting Duurzaam Waterland

Op de dijk naar Marken wekt de Coöperatie Windenergie Waterland met twee windmolens stroom op. Dat is genoeg stroom voor 3.000 huishoudens. De verkoop hiervan levert winst op. Daarvan mogen de inwoners van Waterland en Edam-Volendam profiteren. Met een deel van de winst worden via Stichting Duurzaam Waterland duurzame projecten gefinancierd. Zo ook het elektrische autodeelproject. Inclusief één auto in Edam heeft Waterland nu zeven elektrische deelauto's, die de deelnemers via www.sdwaterland.nl kunnen reserveren.

Mooie mijlpaal

Het elektrisch autodeelproject is populair. De voordelen praten zich snel rond: het is gemakkelijk, goed voor de portemonnee én schoon. Met de inschrijving van het echtpaar zijn er in twee jaar tijd al 250 deelnemers. Een mooie mijlpaal. Voor het project én iedereen in Waterland en Edam-Volendam.

• Handige Q&A op website MRA-Elektrisch

Vragen over elektrisch rijden, elektrisch laden of de aanpak van MRA-Elektrisch? Kijk dan eens onder [Vragen & antwoorden](#) op de MRA-E-website. Daar staan de antwoorden op de meest gestelde vragen op een rijtje. Overzichtelijk gerangschikt in zes rubrieken. Handig voor zowel gemeenten als elektrische rijders.

Gemeenten

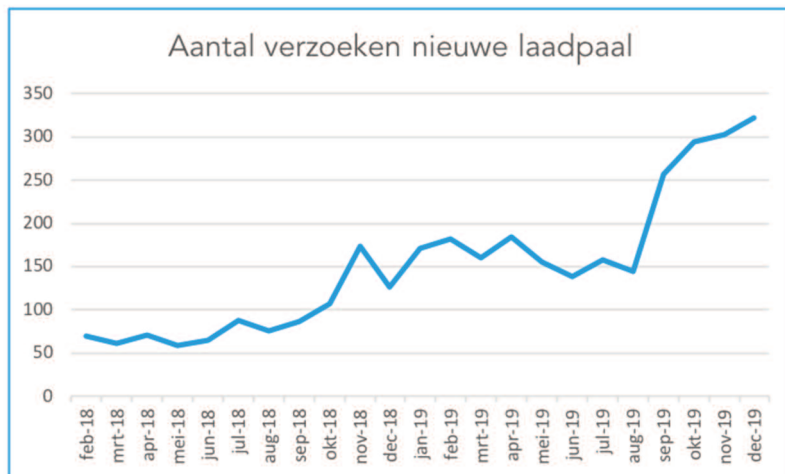
Naast antwoorden op algemene vragen (hoeveel laadpalen zijn er eigenlijk in Nederland?) geeft de Q&A snel uitsluitsel over veel voorkomende vragen vanuit gemeenten. Die zijn vooral te vinden in de rubrieken [Laadpaal en beleid](#) en [Projecten](#). Wat valt er bijvoorbeeld te zeggen over laadpalen en brandveiligheid of straling? Of hoe helpt MRA-E bij het faciliteren van privaat laden in een VvE? Vaak kun je doorklikken naar handleidingen of praktische checklists. Nuttig voor gemeenten die met elektrisch rijden aan de slag of verder willen.

E-rijders

Ook e-rijders komen met de Q&A vooruit. Bijvoorbeeld als het gaat om laadpalen en het indienen van een laadpaalverzoek. Hoe gaat dat in zijn werk? Heb ik inspraak op de locatie van de paal en hoe weet ik wat de actuele status van mijn verzoek is?

Feedback welkom!

MRA-Elektrisch blijft de Q&A graag verbeteren. Mist u het antwoord op uw vraag? Laat het dan weten en mail [Corinne Poort](mailto:Corinne.Poort@mra-e.nl).

**MRA-Elektrisch ontzorgt
gemeenten bij laadpaalaanvragen**

• Aantal laadpaalverzoeken stijgt explosief

Het aantal verzoeken voor een laadpaal dat MRA-Elektrisch maandelijks ontvangt, is in een jaar tijd bijna verdubbeld. Van 171 in januari 2019 tot 322 in december. In het laatste kwartaal van 2019 was de groei zelfs explosief.

Dat er eind 2019 extra veel aanvragen zijn gedaan, is niet verwonderlijk. Vanwege de fiscale bijtelling was het aantrekkelijk om nog voor 31 december een elektrische auto aan te schaffen. Maar er speelt meer. In 2019 zijn er veel nieuwe e-modellen op de markt gekomen. De actieradius is flink gestegen, terwijl de aanschafprijs fors is gedaald. Dat maakt dat naast zakelijke rijders nu ook particulieren beginnen over te stappen.

Goed voorbereid

Gemeenten staan in 2020 voor de uitdaging om voorbereid te zijn op nóg meer laadpaalverzoeken, want daar zijn goede aanwijzingen voor. De trend richting modellen met een groter bereik en een lagere aanschafprijs zet door. En dat terwijl er mogelijk ook een nieuwe stimuleringsregeling komt. Dat voornemen is in ieder geval vastgelegd in het klimaatakkoord.

Met de **concessie voor 20.000 nieuwe laadpalen**, een gestroomlijnd plaatsingsproces en deskundige regioadviseurs helpt MRA-E gemeenten in Noord-Holland, Flevoland en Utrecht met een vlotte afwikkeling van de aanvragen. Die aanpak heeft zich de afgelopen jaren bewezen. Nu de volumes toenemen, probeert MRA-E gemeenten verder te ontzorgen. Zo kunnen gemeenten de behandeling van de laadpaalverzoeken volledig uitbesteden aan MRA-E. Zonder extra kosten. Datzelfde geldt ook voor het opstellen van het locatievoorstel. In de nieuwe concessie is opgenomen dat Total (tot voor kort PitPoint) voor plaatsing van de laadpaal desgewenst ook de bebording en de afzetting van het parkeervak regelt. Het enige wat de gemeente dan hoeft te doen, is akkoord geven op de locatie en het verkeersbesluit nemen.

Meedoen of weten wat MRA-E voor uw gemeente kan betekenen? Neem dan contact op met een van onze regioadviseurs:

Noord-Holland: Eric Heeremans, e.heeremans@mrae.nl, 06 25 414 461

Flevoland: Jorinde de Wit, j.dewit@mrae.nl, 06 31 690 626

Utrecht: Zjosan Marschalk, z.marschalk@mrae.nl, 06 10 924 189

• Wie doet wat?

Wie werkt er bij MRA-Elektrisch? Maak kennis met twee van onze medewerkers. Of klik [hier](#) als u meteen over alle collega's in het team wilt lezen.

Jorinde de Wit – regioadviseur

Ging in mei 2018 voor MRA-Elektrisch aan het werk en is adviseur voor gemeenten binnen de provincie Flevoland die laadpalen plaatsen. Jorinde neemt gemeenten veel werk uit handen. "Verschillende gemeenten maken al gebruik van onze extra services. Zo behandelen we nu verzoeken voor een nieuwe laadpaal én maken we locatievoorstellen." Jorinde vindt het belangrijk om ook thuis een bijdrage te leveren aan een beter klimaat. Zo legde ze zelf een groendak aan op haar nieuwe schuur. Ze is graag in de buitenlucht, is vrijwilliger op een buurtboerderij en maakt heerlijke jam van de oogst uit haar eigen biologische moestuin.

Zjosan Marschalk – regioadviseur

Is sinds november 2019 adviseur voor gemeenten die laadpalen plaatsen via MRA-Elektrisch. Zjosan regelt de aanvraag tot de realisatie. Na een baan in de makelaardij en de commerciële wereld wil ze graag wat betekenen voor anderen. Vooral na de geboorte van haar dochtertje draagt zij graag een steentje bij aan een schonere wereld. Bijvoorbeeld door het verduurzamen van haar woning. Zo trof ze voorbereidingen om over te stappen van gas naar elektra. Op het dak van haar huis liggen zonnepanelen en er is al een mantelbuis geplaatst voor een (toekomstige) elektrische auto.

*Heeft u vragen of opmerkingen over deze kwartaalmonitor?
Neem dan gerust contact op met:*

Maarten Linnenkamp
Projectmanager MRA-Elektrisch

m.linnenkamp@mrae.nl
+31 (0)6 52 52 40 31

Valkenburgerstraat 218
1011 ND Amsterdam

www.mrae.nl
twitter.com/mraelektrisch

